

12 lutego 2020

GOŚCIE Z IZRAELA WSPOMINAJĄ ŻYDOWSKIE DZIEJE CZĘSTOCHOWY

W programie kilkudniowej wizyty ujęto m.in. zwiedzanie Muzeum Żydów Częstochowian, czy spacer po terenach dawnego getta. Jednym z punktów było też odsłonięcie tablicy upamiętniającej mieszkańców kamienicy przy al. Kościuszki 14. Budynek to jedno ze świadectw wieloetnicznej przeszłości naszego miasta.

Goście z Izraela są w Częstochowie od 10 lutego. W Muzeum Żydów Częstochowian przy ul. Katedralnej m.in. wysłuchali wykładu na temat tutejszej społeczności Żydów po II wojnie światowej; w Ratuszu obejrzeli z kolei pokaz dokumentu o Częstochowie w latach 1939-1945. Odwiedzili również Stare Miasto – tereny dawnego getta – czy cmentarz przy ul. Żłotej. Odbyło się także spotkanie z zastępcą prezydenta Częstochowy Ryszardem Stefaniakiem.

12 lutego izraelscy goście wzięli udział w odsłonięciu pamiątkowej tablicy na ścianie kamienicy przy al. Kościuszki 14. Tablica będzie przypominać o wielokulturowej przeszłości Częstochowy. Luksusowy, modernistyczny budynek pod koniec lat 20. zaprojektował znany wówczas architekt Mieczysław Grott, a wybudował przedsiębiorca Józef Moczygęba. Od 1931 roku kamienica należała do kupca Józefa Sędzielewskiego. W latach 1931-1941 mieszkali tam adwokaci, lekarze, przemysłowcy, kupcy, bankowcy, profesorowie oraz miejscy radni – Polacy, Żydzi, ale i Francuzi. Wśród lokatorów byli m.in. inż. Henryk Fajner, inż. Ludwik Tencer, dr Mojżesz Halleman, dr Adam Konarski, dr Maksymilian

Berlin, dyr. Henryk Stalens, dr Adam Borkowski, dr Marek Librowicz, mec. Zygmunt Chołdyk, prof. Zyskind Brandlewicz, inż. Salomon Markowicz, Dora Rotmil, Abraham Israel Orenstein, Jakub Lewit i poseł na Sejm Wacław Kobylecki. W kwietniu 1941 roku żydowscy mieszkańcy wraz z rodzinami zostali wysiedleni przez niemieckich okupantów do częstochowskiego getta, a tym samym skazani na zagładę. W 1945 roku jedynym Żydem, który powrócił do kamienicy, był dyrektor elektrowni inż. Ludwik Tencer.

W uroczystym odsłonięciu ufundowanej przez rodzinę Etryk tablicy wzięli udział prezes Światowego Związku Żydów Częstochowian Alon Goldman oraz Mariusz Etryk. Władze samorządowe reprezentowali: zastępca prezydenta Ryszard Stefaniak oraz wiceprzewodniczący Rady Miasta: Jolanta Urbańska i Łukasz Kot. Obecna była także młodzież mającego swoją siedzibę nieopodal, I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego.

W programie zaplanowanego do czwartku pobytu jest jeszcze m.in. wizyta w klasztorze na Jasnej Górze, specjalny koncert w Filharmonii im. Bronisława Hubermana, a także przejazd do Mirowa i spotkanie z Leszkiem Konarskim – synem Edwarda Konarskiego, który podczas okupacji – wraz ze swoją żoną Wandą i siostrą Władysławą Mermer – przez 22 miesiące ukrywał siedmioro młodych Żydów zbiegłych z zakładu pracy przymusowej Hassag. Dzięki pomocy Konarskich cała siódemka zbiegów doczekała końca wojny, a jedna z ocalonych – Haya Hoffman – swoją relację przekazała Instytutowi Yad Vashem, który pośmiertnie przyznał rodzinie Konarskich medale „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata”.

Marcin Breczko

[Pozostałe aktualności](#)